

Regenboog, hoewel veel minder in rang, was met goud bekleed, terwijl die van de Maan en van de Planeten met zilver versierd waren. De Inca, aardsch vertegenwoordiger van de zon, kon zich in goud baden.

Aan den goud dorst der Conquistadores kon dus voldaan worden en er is dan ook zoo geweldig geplunderd en vernield, dat slechts weinig van deze hooge cultuur tot ons gekomen is. Maar wát de booze tijden van plundering en geloofsfanatisme overleefd heeft, vervult ons met bewondering en diep ontzag. Onder het wijze bestuur der Inca's vormt zich een staat, die geen persoonlijk bezit kent; dus een soort communistische heilstaat. Ieder werkt behalve voor zich, ook voor de gemeenschap. Een uitgebreid leger van ambtenaren houdt hierover toezicht en zorgt, dat 's lands stapelplaatsen behoorlijk voorzien worden. Waar dus geen materiële zorgen hem kwellen, kan de kunstenaar zijn geduldige liefde geheel wijden aan het te vervaardigen kunstwerk. Inderdaad spreekt naast meesterlijke beheersching der techniek ook individueele opvatting en gevoel uit de voortbrengselen der nijverheid, die we nog bezitten. Merkwaardig is wel, dat men zoo goed als geen voortbrengselen der vrije kunsten, geen opzichzelfstaand schilder- of beeldhouwwerk aantreft. De weeftechniek echter, zoowel als de pottbakkerskunst bereikten een volmaaktheid, als nooit te voren. Een menigte van deze voorwerpen, die thans in musea prijken, is afkomstig uit de graven, die men veelvuldig in de buurt der stad Lima aantreft. Daar ligt het „Doodenveld van Ancon", waar talloze mummies zich bevinden, die wel toegerust waren voor hun reis naar de eeuwigheid met schoone weefsels en prachtig aardewerk.

Het is wel moeilijk een bepaalden stijl, als indeeling naar periode en plaats van vervaardiging vast te stellen. Soortgelijke typen komen voor in ver van elkaar verwijderde streken. Het is de verdienste geweest van Professor Uhle, de directeur van het museum te Lima, om niet alleen vele vindplaatsen van aardewerk nader te onderzoeken en de vondsten onderling te vergelijken, doch ook om te trachten een zeker karakter of stijl vast te stellen. Hij onderscheidt dan drie cultuur-centra voor ceramiek, nl. Truxillo, Nasca en Tiahuanaco. De beide eerste plaatsen liggen aan de kust van de Stille Oceaan en zijn ware schatkamers van archeologische merkwaardigheden. Tiahuanaco is van zeer ouden datum en ligt in 't hoogland. Hier bevindt zich o.a. de zoo uiterst merkwaardige poort uit reusachtige monolithen opgebouwd. Het geheel is zoo enorm van afmetingen, dat het door Titanen en niet door menschen gebouwd schijnt. Men staat dan ook voor een raadsel, hoe een volk, dat over geen trekkracht beschikte en geen ijzer kende, niet alleen deze steenen bij elkaar wist te sleepen en op te stapelen, maar tevens uiterst kunstvol wist te bewerken.

De oude Peruanen kenden geen pottbakkersschijf. Het meeste aardewerk werd met de hand vervaardigd. Soms werden echter ook mallen